

Megváltás és megváltás

...Emmánuelnek fogják hívni, s ez azt jelenti: Velünk az Isten! – így énekel Izajás. Igen, az Isten velünk, de mi az Istennel vagyunk-e? Az angyalok éneke kétezer év alatt beborította-e a Földet? A jászolban fekvő gyermek és annak békessége meghódította-e az emberi szíveket? Az ateizmus napról napra tömegeket, sőt nemzeteket hódít meg. A megkereszteltek arányszáma évről évre kisebb. Mitől terjed az ateizmus? Mitől fogynak a keresztények?

Isten lemondott hiánytalan szentháromsági létéről, s eljött hiányoktól szenvedő embernek. Emberként bölcsőnek jászolat, halálos ágyként akasztófát választott. Istenként embersorsot, emberként a kiközösítettek sorsát választotta. A keresztények dicsőítik Őt ezért, maguk pedig igyekeznek kényelmessé tenni életüket, s e kényelmet minden rendelkezésre álló erővel megvédeni és gazdagítani. Az ateizmus megállapítja, mi és ki az ember földi üdvösségének akadályja. Az ateisták pedig meghirdetik az akadályok elleni feltétlen harcot; kerül, amibe kerül, de ártalmatlanná tenni a kiváltságokat élvezőket – ha kell, véres harcok árán is.

Látni való: a kereszténység, illetőleg Krisztus és a keresztények közötti ellentmondás, s az ateizmus és az ateisták közötti összhang. Lehet egy eszme helyes vagy helytelen, de a benne lévő hatékonyság csak akkor tud kifejlenni, ha a zászló és a tábor egyetért egymással. A keresztény zászló, Krisztus pedig más, mint a keresztény tábor.

Ezt azonban nem valljuk be magunknak. Hogy csináljuk ezt? Hát először is úgy, hogy áthúzzuk Krisztus és a keresztény sorsazonosság között az egyenlőséget. Krisztus jászolban született? Ő megtehetette, Isten volt, ránk ebből nem következik semmi. Krisztus szegényen élt, nem biztosította magát. Ő megtehetette, Isten volt, ránk ebből nem következik semmi. Krisztus olyanokat mondott és úgy viselkedett, hogy három év alatt minden igazsága és jósága ellenére is, és társadalmi közakaratóból akasztófára került. Ő Isten volt, Ő megtehetette, ránk ebből nem következik semmi. Attól én nyugodtan lehetek keresztény, azaz krisztusi, ha az életemben, ha nagyí-

tóval nézem is, akkor sincs semmi, ami krisztusi. A krisztusinak az élete nem krisztusi!? Ki ne látná az ellentmondást? Látjuk is, és meg is magyarázzuk, hogy elfogadhassuk.

Igy szól a magyarázatunk: Neki mindezt csak azért kellett csinálnia, hogy megváltson bennünket. Meg is váltott vele, s a megváltás – kétezer éve már – készen is van. Nekünk tehát felesleges beléfeküdnünk a jászolba, vállalnunk, hogy ne legyen fejünket hová lehajtani, és akasztófára juttatni magunkat. Talán csak nem akarjuk mindannyian újból megváltani a világot? Kíáltsuk csak oda a fejjel falnak szaladó forrófejűeknek: Megállj, hékás, Krisztus már megváltotta a világot!

Ez pedig így világos. Ezek után már csak az a kérdés, hogy mi szükség a keresztény, azaz krisztusi emberekre a világon? A kérdés teljességgel felesleges. Mert két mondattal korábban már válaszoltunk rá: Semmi. Nincs szükség krisztusi életre. Ebből a műfajból egy, és csak egy kellett. Egy – a megváltáshoz. S az övé erre éppen elég volt.

De akkor mire valók a keresztények? Ez is buta kérdés, mert fölös-

leges, hiszen nyilvánvaló! Arra, hogy élvezzék a megváltást. És ez program? Hogyne volna az! Ha nem vesszük el másnak az életét, élettársát, vagyonát, jóhírét, vagy ha elveszük is, de megbánjuk, s mondunk öt Miatyánkot, öt Üdvözlégyet – akkor mi, és csak mi, a megkereszteltek, élvezhetjük a megváltás gyümölcsét. Így vagyunk kedvesek Isten előtt, és így jutunk a földi életen túl a mennyországba. Program ez, bizony! Nem vesszük el a másét; ha elveszük, meggyónjuk, s kapjuk cserébe az üdvösséget.

Mit szól például egy családjával együtt utcán háló és meghaló indus az ötszobás családi házzal rendelkező, s tőle az utcaközeget bizony elvenni nem akaró, s mindezek mellett a megváltás gyümölcsét élvező kereszténynek a programjához? Vagy mit szól egy nagyon sok millió éhezőt és rongyost számláló nemzet egy tokekihelyezési-, termelésfelesleg- és piachiány-gondoktól gyötört fejlett ország hitvalló keresztényeinek e gondok közepette folyó megváltásgyümölcs élvezéséhez? Megmondom. Dühbe gurul a mi megváltásgyümölcs-élvezésünkön, káromkodik egyet, ateistává

lesz, s akármily éhezések, börtönök s életkockáztatások árán is, de nem nyugszik, míg családi házunkból ki nem kerget, s összes fenti gondjainkat le nem veszi vállunkról. Nem állok érte jót, hogy még azt sem fogja megengedni, hogy templomainkban Jézus jászláról, fejét-hovale-nem-hajtásáról, felakasztásáról szóló történeteket hallhassunk. Még azért sem állok jót, nem viszi-e börtönbe papjainkat, hogy eszeveszett istentelenségében megakadályozzon bennünket abban, hogy a megváltás gyümölcseit élvezzük.

Most már jöhet a második kérdés. Mit szól a mi programunkhoz Krisztus? Summásan mondjam? Mondom: Miattatok gyaláznak engem a nemzetek! De adhat egy nem summás választ is, felolvashatja nekünk a négy evangéliumot. Kezdve a gazdagokon, jóllakottakon, nevetőkön, hízeltől gyűjtőkön. Folytatva a négy boldogságon, amely a szegények, éhezők, sírók és kiközösítettek csoportjáié. Ráismerünk az első, a négyjajos csoportban a mi krisztusi zászlónk alatti programunkra s képviselőire? Gazdagnak, jóllakottnak, nevetőnek s elismertnek lenni akaró önmagunkra? S a négy boldogságban a csak Krisztusra hárított, monopolizált, és abból

magunkat szépen kiemelő programra? Esetleg meg is kérdezné tőlünk: Az én keserves életem s neveltségbe fült halálom gyümölcseinek élvezését adtam programba nektek, amikor a hűtlen sáfárt dicsértem, aki szétosztotta, amit Isten vagyongazdálkodóként bízott rá, mert tudta a sáfár, hogy ezért és csak ezért fogadom be az örök hajlékokba? Elmondtam-e – kérdezné tovább tőlünk –, hogy nem lehet a gazdagságnak is, meg az Istennek is szolgálni? Mondtam-e úton-útfélen, s meg nem szűnően ismételve, hogy adjátok oda a szegényeknek, amitek csak van? Mondtam-e, hogy csak az szereti felebarátját, aki nem ismer idegent, ahogyan a számariai ember? Mondtam-e, hogy a magad kifosztása, szegénnyé tévése másokért – csak csupán tanács?

Azt mondtam, hogy az ítéleten azt fogom számon kérni, hogy hozzányúltunk-e a máséhoz, vagy azt, hogy távozzatok az örök tűzre, mert éheztem, s nem adtatok ennem, ruhátlan voltam, s fel nem ruháztatok, nem volt lakásom, s lakást nem adtatok? Csak a ma élők közül kétféleképpen, mindannyiunknál összehasonlíthatatlanul szegényebb felebarát vádoló bizonyága fogja kiáltani felénk a nem hazudó, nem ijesztgető

Isten megfellebbezhetetlen ítéletét. Egyetlen dologra vagytok érzékenyek. Ez a paráznság. De nem ezért fogtok elkárhozni. Ezt úgy-ahogy megbánjátok, s ezért én hetvenszer hétszer betakarom átszegezett testemmel mezítelenségeteket, s élvezitek megváltásom gyümölcseit. De hogy az egész nektek adott programot kisíboljátok az evangéliumból, hogy eleve megtagadjátok, hogy utánam jöjjetek, és felvegyétek a ti kereszteteket – ezt, amit meg sem bánhatok, mert el sem ismertek, ezt nem tudom el- és betakarni. Mert ez maga a megátalkodás, a Szentlélek elleni bűn, amelyről megmondtam, hogy nincs rá bocsánat, sem ezen, sem a másvilágon...

Mitől terjed az ateizmus? Mitől fognak

a keresztények? Azt gondolom, e két kérdés nem kérdés többé. S e két kérdéssel együtt lesöpörtünk az asztalról még valami mást is. Egy szívünkhöz nőtt balhiedelmet. Azt a magunkat vigasztaló önáltatást, hogy a kereszténység azért nem terjed, mert kereszténynek lenni nehéz. Attól félek – akár az utolsó ötven évben is, az összes vallásüldözéseket beleszámítva is –, ateistát többet akasztottak, többet börtönöztek be, mint keresztényt. S azok mégis növekednek, s mi mégis fogyunk. E balhiedelemnek éppen az ellenkezője az igaz. A kereszténység is terjedne, ha a tábor ugyanaz volna, mint a zászló. Ha az ellentmondás megszűnnék, ha a keresztény valóban a krisztusit, és nem eleve a krisztusi megtagadását jelentené, akkor terjedne az is.

Nem azért fogy a kereszténység, mert nehéz, hanem mert ennek a kereszténységnek nincsen értelme. Gondolkodó és becsületes ember nem hiheti, hogy ezzel a kereszténységgel valaha is előidézhetjük azt a megváltást, amit Krisztus bizony reánk bízott. Azt tudniillik, hogy az ő krisztusi életének vállalásával megteremtjük a gyűlöletet felszámoló felebaráti szeretetnek a világát. A már megszerzett és majd megszerzendő javak magunk számára birtoklásán épülő krisztustalan keresztény megváltásgyümölcs-élvezés – ez fogalmilag zárja ki a felebaráti szeretet világát.

Az ateizmus görbéjének emelkedése egyre meredekebb, a kereszténység görbéjének az esése egyre meredekebb. Kiszámítható az idő, amikor görbénk eléri a koordinátán a zéró értéket? Vagy a hitünk arra tanít, hogy jön majd nép és nemzedék, amely megérti a betlehemi éjszaka angyalénekét? Támadhat a mi nemzedékünkben is krisztusi kereszténység, amely megérti a mi jóakarunktól különböző, az angyalénektől hirdetett krisztusi jóakaratot, amely megadja előbb nekünk, majd általunk és felvett keresztjeink által a világnak is a békességet, az angyalok karácsonyi jókívánságát? Azt a kívánságot, amely egyre dübörgőbben és követelőzőbben zúg végig a világon? Megadja azt, aminek kevesebb sem Istennek, sem embernek nem elég, s azt, ami Krisztus nélkül nem lesz meg soha – a békességet?

Bulányi György

1964 Karácsonyán,
Pécelen elhangzott prédikáció

Karácsony

A
mai
ember

legyőzhetetlen

kísértése, hogy a Karácsonyból

kihagyja a jászolt,

a jászolból meg a Kísjézust végképp.

Ha meg már ilyen

sikeresen kijűresítette azt,

ami isteni,

minden erejével azon van,

hogy telerakja önmagával, ajándékaival.

Abban ringatja magát,

hogy az ajándékokkal

pótolni lehet, amit lecserélt,

a Karácsony igazi örömét!

DE

Nem!

Sulyok Gábor